

Upperudsälven - mellan Åklång och Svanefjorden - WA76086152 / SE652658-130464

Vattenkategori	Vattendrag	Län	Västra Götaland - 14
Typ	Vattenförekomst	Kommun	Mellerud - 1461
Distrikt	5. Västerhavet (nationell del) - SE5	Längd (km)	2,5
Huvudavrinningsområde	Göta älv - SE108000		

Mer information <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA76086152>

Miljö kvalitetsnorm

Ekologisk status

Version: Beslutad

Kvalitetskrav
 God ekologisk status 2021
Motivering till kvalitetskrav

▲ Motiveringstexter kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Konnektivitet

Vattenförekomsten har fått tidsundantag till 2021. Vattenförekomsten har sämre än god ekologisk status och en orsak till detta är att här finns en fysisk påverkan som orsakats av människan. Dammar och andra hinder kan hindra fiskar och andra vattenlevande djur att vandra i vattensystemet. Djur och växter kan sakna naturliga livsmiljöer i strandzonen på grund av exempelvis strandskoning och uppodlad mark. Läs mer under Hydromorfologi och Konnektivitet. Problemet kan åtgärdas med att vattendraget eller sjön återställs i ett mer naturligt tillstånd, se vidare under rubriken Åtgärder. Skälet till tidsundantaget är orimliga kostnader på grund av att den administrativa kapaciteten är otillräcklig eftersom tillsyns- och omprövningsprocesser är tids- och resurskrävande.

Kemisk ytvattenstatus**Kvalitetskrav**
 God kemisk ytvattenstatus

God kemisk ytvattenstatus 2015 med undantag för kvicksilver (Hg) och polybromerade difenyletrar (PBDE). Ämnen vars påverkan i första hand kommer ifrån atmosfäriskt nedfall från långväga lufttransporter efter förbränning av varor. Ämnena överskrider sina respektive gränsvärden i fisk i alla Sveriges vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Även om halterna minskar generellt på grund av restriktioner är det svårt att veta när god kemisk status kommer att uppnås. Undantag sätts i form av mindre strängt krav med skälen tekniskt omöjligt.

Undantag - Mindre stränga krav

Kvicksilver och kvicksilverföreningar

 Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för kvicksilver (Hg), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av kvicksilver bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referens från SLU i referensbiblioteket i VISS: 51583 eller IVLs biotadatabas: 51273). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av kvicksilver till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Den största påverkan av kvicksilver består av atmosfärisk deposition vars ursprung är långväga, globala atmosfäriska utsläpp från tung industri och förbränning av stenkol. I Sverige har en stor mängd av det nedfallande atmosfäriska kvicksilvret under lång tid ackumulerats skogsmarkens humuslager, varifrån det kontinuerligt sker ett läckage till ytvattnet med påföljande ackumulering i vattenlevande organismer och fisk. Problemet bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av kvicksilver (december 2015) får dock inte öka.

Bromerad difenyleter

 Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för bromerade difenyletrar (kongenerna 28, 47, 99, 100, 153 och 154), även kallade polybromerade difenyletrar (PBDE), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av PBDE bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av PBDE till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Problemet beror främst på påverkan från långväga luftburna föroreningar och bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av PBDE (december 2015) får dock inte öka.

Statusklassning**Status ?**

- Ekologisk status

- Tillkomst/härkomst

- Kemisk status

Klassificering
 Måttlig

 Naturlig

 Uppnår ej god
Ekologisk status - Biologiska kvalitetsfaktorer ?

Påväxt-kiselalger	☐ Ej klassad
IPS-index för Kiselalger	☐ Ej klassad
ACID - Surhetsindex för vattendrag och sjöar	☐ Ej klassad
Bottenfauna	☐ Ej klassad
ASPT	☐ Ej klassad
DJ-index	☐ Ej klassad
Fisk	☒ Måttlig
Fisk i rinnande vatten (VIX)	☐ Ej klassad
Fisk i rinnande vatten (VIXMORF)	☐ Ej klassad
Fisk i rinnande vatten (VIXh)	☐ Ej klassad
Fisk i rinnande vatten (VIXsm)	☐ Ej klassad
Ekologisk status - Fysikalisk-Kemiska kvalitetsfaktorer	
Näringsämnen	☒ Hög
Försurning	☐ Ej klassad
Särskilda förorenande ämnen	☒ God
Koppar	
Zink	
Ammoniak	☒ God
Icke-dioxinlika PCB'er (6 PCB: 28,52,101,138,153,180)	☐ Ej klassad
Ekologisk status - Hydromorfologi	
Konnektivitet i vattendrag	☒ Dålig
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag	☒ Dålig
Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag	☐ Ej klassad
Hydrologisk regim i vattendrag	☐ Ej klassad
Specifik flödesenergi i vattendrag	☐ Ej klassad
Volymsavvikelse i vattendrag	☐ Ej klassad
Avvikelse i flödets förändringstakt	☐ Ej klassad
Vattenståndets förändringstakt i vattendrag	☐ Ej klassad
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	☒ Måttlig
Vattendragsfårans form	☐ Ej klassad
Vattendragets planform	☐ Ej klassad
Vattendragsfårans bottenstrukturer	☐ Ej klassad
Död ved i vattendrag	☐ Ej klassad
Strukturer i vattendraget	☐ Ej klassad
Vattendragsfårans kanter	☐ Ej klassad
Vattendragets närområde	☒ Måttlig
Svämplanets strukturer och funktion i vattendrag	☒ Måttlig
Kemisk status	
Prioriterade ämnen	☒ Uppnår ej god
Bromerad difenyleter	☒ Uppnår ej god
Bly och blyföreningar	☒ God

Kadmium och kadmiumföreningar	■ God
Kvicksilver och kvicksilverföreningar	■ Uppnår ej god
Dioxiner och dioxinlika föreningar	■ Ej klassad

Miljöproblem och påverkanskällor

Påverkanskällor ?

Klassificering

Punktkällor - reningsverk	
Punktkällor - Bräddning	
Punktkällor - IED-industri	
Punktkällor - Inte IED-industri	
Punktkällor - Förorenade områden	■ Betydande påverkan
Punktkällor - Deponier	
Punktkällor - Lakvatten från gruvdrift	
Punktkällor - Vattenbruk	
Punktkällor - Andra signifikanta punktkällor	
Diffusa källor - Urban markanvändning	
Diffusa källor - Jordbruk	
Diffusa källor - Skogsbruk	
Diffusa källor - Transport och infrastruktur	
Diffusa källor - Förorenad mark/gammal industrimark	
Diffusa källor - Enskilda avlopp	
Diffusa källor - Atmosfärisk deposition	■ Betydande påverkan
Diffusa källor - Materialtäkt	
Diffusa källor - Vattenbruk	
Diffusa källor - Andra relevanta	
Vattenuttag eller vattenavledning - för jordbruk	
Vattenuttag eller vattenavledning för dricksvatten	
Vattenuttag eller vattenavledning - för industri	
Vattenuttag eller vattenavledning - för kylvatten	
Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenbruk	
Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenkraft	
Vattenuttag eller vattenavledning - annat	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för vattenkraft	■ Betydande påverkan
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för dricksvatten	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för översvämningsskydd	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för bevattning	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för turism och rekreation	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för industrin	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för sjöfart	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - Annat	

Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - okända eller föråldrade

Förändring av hydrologisk regim - jordbruk

Förändring av hydrologisk regim – Sjöfart

Förändring av hydrologisk regim - vattenkraft

Förändring av hydrologisk regim - offentlig vattenförsörjning

Förändring av hydrologisk regim - fiske och vattenbruk

Förändring av hydrologisk regim - annat

Fysisk förlust av hela eller delar av vattenförekomster

Förändring av morfologiskt tillstånd - för översvämningsskydd

Förändring av morfologiskt tillstånd - för jordbruket

Förändring av morfologiskt tillstånd - för sjöfart

Förändring av morfologiskt tillstånd - annat

Ej klassad

Förändring av morfologiskt tillstånd - okända eller föråldrade

Andra hydromorfologiska förändringar

Ej klassad

Introducerade sjukdomar eller arter

Exploatering eller borttagande av djur eller växter

Nedskräpning, olaglig avfallsdumpning

Annan signifikant påverkan

Okänd signifikant påverkan

Historisk förorening

Förbättringsbehov

Förbättringsbehoven anger den effekt som behöver uppnås för att miljö kvalitetsnormen för en vattenförekomst skall kunna följas. Där det finns kunskap om vilka miljöproblem samt vilken påverkan som orsakat den försämrade statusen anges även dessa. För att uppnå förbättringsbehovet behöver åtgärder genomföras men förbättringsbehovet anger inte vilken åtgärd som är lämpligast.

ID	Parameter	Storlek	Miljöproblem	Påverkan
VISSIMPROVEMENT0038967	Totalkväve	3 500 kg	Övergödning p.g.a. belastning av näringsämnen	
VISSIMPROVEMENT0039857	Totalfosfor	32 kg	Övergödning p.g.a. belastning av näringsämnen	

Åtgärder

Här presenteras de föreslagna och genomförda åtgärderna för vattenförekomsten.

Juridiskt bindande åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram innehåller de åtgärder som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att miljö kvalitetsnormerna ska följas. Åtgärdsprogrammen för respektive vattendistrikt hittar du på www.vattenmyndigheterna.se.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är administrativa åtgärder som är juridiskt bindande. Dessa syftar till att bana väg för de åtgärder som genomförs direkt i vattenmiljöerna för att förbättra vattnets ekologiska och kemiska status.

Möjliga, planerade, pågående och genomförda åtgärder för bättre vattenkvalitet

Nedan visas genomförda och planerade åtgärder samt föreslagna åtgärder som kan behöva genomföras för att uppnå bättre vattenkvalitet. Åtgärderna är inte juridiskt bindande, utan en del i den långsiktiga planeringen för bättre vatten. Det kan finnas ytterligare åtgärder som av olika anledning ännu inte blivit registrerade. Vattenmyndigheterna välkomnar synpunkter och konkreta förbättringsförslag på föreslagna åtgärder.

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 3 (3 st)

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Efterbehandling av miljögifter - Häverud	Efterbehandling av miljögifter	Häverud		1 st	-		
Möjliggöra upp- och nedströmspassage - Kraftverksdamm i Häverud mellan Åklång och Övre Upperudshöljen	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6523079 - 350337		5 m	-		
Möjliggöra upp- och nedströmspassage - Kraftverksdamm i Upperud mellan Övre Upperudshöljen och Österbosjön	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6521664 - 351831		4 m	-		

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 2 (9 st)

Förslag på åtgärder som är möjliga att genomföra eller skulle behöva genomföras för att nå god vattenstatus.

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Teknisk fiskväg för nedströmspassage - Kraftverksdamm i Häverud mellan Åklång och Övre Upperudshöljen	Anordningar för nedströmspassage	6523079 - 350337		1 st	-		
Teknisk fiskväg för nedströmspassage - Kraftverksdamm i Upperud mellan Övre Upperudshöljen och Österbosjön	Anordningar för nedströmspassage	6521664 - 351831		1 st	-		
Efterbehandling av miljögifter - Häverud	Efterbehandling av miljögifter	Häverud		1 st	-		
Ekologiskt funktionella kantzoner - Upperudsälven mellan Övre Upperudshöljen och Åklång	Ekologiskt funktionella kantzoner	Upperudsälven - mellan Åklång och Svane fjorden		4,8 ha	-		
Minimitappning/vatten i fiskväg vid vattenkraftverk - Kraftverksdamm i Häverud mellan Åklång och Övre Upperudshöljen	Minimitappning	6523079 - 350337		5 m	-	13 000 000 kr	
Minimitappning/vatten i fiskväg vid vattenkraftverk - Kraftverksdamm i Upperud mellan Övre Upperudshöljen och Österbosjön	Minimitappning	6521664 - 351831		4 m	-	11 000 000 kr	
Möjliggöra upp- och nedströmspassage - Kraftverksdamm i Häverud mellan Åklång och Övre Upperudshöljen	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6523079 - 350337		5 m	-		
Möjliggöra upp- och nedströmspassage - Kraftverksdamm i Upperud mellan Övre Upperudshöljen och Österbosjön	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6521664 - 351831		4 m	-		
Minskad användning av MCPA	Odling utan bekämpningsmedel	Holmsån - mynningen i Vänern till Gärdsrudsäckens inflöde		15 ha	-	41 000 kr	

Genomförda åtgärder (1 st)

Åtgärder som har genomförts i eller kring vattenförekomsten eller har en effekt på vattenförekomsten

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
LIVAREBOSJÖN	Kalkning med flyg	LIVAREBOSJÖN		3,1 ton	2010 - 2010	4 000 kr	

Miljöövervakning

Övervakningsstation	Program	Undersökning	Programspecifikt ID	Programspecifikt namn
Norra Upperudshöjlens utlopp	SRK, Upperudsälven	Vattenkemi Vattendrag	13a	Norra Upperudshöjlens utlopp
Åklångens utlopp, intaget till kraftverket	SRK, Upperudsälven	Vattenkemi Vattendrag	10	Åklångens utlopp, intaget till kraftverket
Öv. Upperudshöjljen Häverud, 100 m NO fiskodl.	SRK, Upperudsälven	Växtplankton	11	Öv. Upperudshöjljen Häverud, 100 m NO fiskodl.
Öv. Upperudshöjljen Häverud, 100 m NO fiskodl.	SRK, Upperudsälven	Vattenkemi i sjöar	11	Öv. Upperudshöjljen Häverud, 100 m NO fiskodl.
Öv. Upperudshöjljen Häverud, 100 m SO fiskodl.	SRK, Upperudsälven	Växtplankton	12	Öv. Upperudshöjljen Häverud, 100 m SO fiskodl.
Öv. Upperudshöjljen Häverud, 100 m SO fiskodl.	SRK, Upperudsälven	Bottenfauna i sjö	12	Öv. Upperudshöjljen Häverud, 100 m SO fiskodl.
Öv. Upperudshöjljen Häverud, 100 m SO fiskodl.	SRK, Upperudsälven	Vattenkemi i sjöar	12	Öv. Upperudshöjljen Häverud, 100 m SO fiskodl.

Skyddade områden

Område	EUID	Områdestyp
Avloppskänsliga områden, inlandsvatten, fosfor	SELK001	Avloppsvattendirektivet
Känsliga jordbruksområden	SENI1	Nitratkänsliga områden

Typtillhörighet

Värde

Typindelning/Typtillhörighet ?

Vattentyp - Vattendrag	1SM
Limnisk vattentypsregion	Södra Sverige (1)
Tillrinningsområdets storlek (km ²)	≥ 1000 (S)
Vattendraglutning (%)	0,1 - 2 (M)

Vatten som ingår i förekomsten

Dessa rinnsträckor och vattenytor ingår i SMHI:s Hydrologiska nätverk som bygger på översiktskartan (1:250 000) som är byggstenar till att skapa vattenförekomster för sjöar och vattendrag.

Den hydrologiska ordningen visar vilken ordning rinnsträckorna och vattenytorna ligger i förekomsten från nedströms och uppåt.

Ordning	RSTID/VYID	VName / RName	Name	Linjekod/Ytkod
0	65271141303951	Upperudsälven / Dalslands kanal		Vattendrag

Vattenversion

I följande versioner har detta objekt existerat

Version	Datum
Ytvatten innan versionshantering	2011-05-09 12:09
SVAR_2010_1	2011-10-17 12:07
SVAR_2012_2	2012-11-08 09:07
SVAR_2016	2017-06-20 09:29

Cykel	Vattentyp
Förvaltningscykel 1 (2004 - 2009)	Vattenförekomst
Förvaltningscykel 2 (2010 - 2016)	Vattenförekomst
Förlängning av förvaltningscykel 2	Vattenförekomst
Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021) (aktuell)	Vattenförekomst

Kontakta Länsstyrelsen i Västra Götaland

E-post beredningssekretariatet.vastragotaland@lansstyrelsen.se

Hemsida <http://www.lansstyrelsen.se/vastragotaland/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/vattenforvaltning/Pages/index.aspx>